

POSTANOWIENIE

15 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 15 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J.
przeciwko A.J.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A.J.
od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu
z 14 marca 2025 r., VI Ga 8/25,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący A.J. powołał się na nieważność postępowania przed Sądem *a quo* (art. 379 pkt 4 k.p.c.) w związku z tym, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego został wydany w składzie z udziałem sędzi powołanej do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3, dalej – „ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r.”). Wskazał również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z dokonania oczywiście błędnej wykładni umowy o roboty budowlane zawartej między stronami.

W uchwale składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNC 2020, nr 4, poz. 34, mając na względzie szczególne, konstytucyjne i ustrojowe właściwości Sądu Najwyższego oraz wymagania stawiane do objęcia urzędu w tym Sądzie, potrzebę zapewnienia niezależności Sądu Najwyższego od władzy politycznej, a także kształt i przebieg postępowań nominacyjnych do pełnienia urzędu w Sądzie Najwyższym, które toczyły się po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., Sąd Najwyższy uznał, że sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami powołanej ustawy. Stanowiska tego nie uznano natomiast za uzasadnione w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych. W tym przypadku, zgodnie z tezą uchwały, sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., jeżeli zarazem wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia

standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Karta) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPCz). Nieważność postępowania w tym przypadku nie ma zatem automatycznego charakteru, jest natomiast uwarunkowana oceną, czy wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 47 Karty i art. 6 EKPCz.

Rozważana uchwała, zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r., poz. 622, dalej – u.SN), uzyskała status zasady prawnej, a Sąd Najwyższy nie odstąpił od niej w przepisany trybie (art. 88 u.SN). Sąd Najwyższy pozostaje tym samym związany wyrażonym w niej stanowiskiem, mimo wydanego w późniejszym czasie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (zob. w tym zakresie np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22 i III CO 37/22 oraz wskazaną tam argumentację, a także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., III KZ 36/23 i z dnia 18 października 2023 r., I KO 33/230).

Stanowisko, według którego kwestia sprzeczności składu orzekającego z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana do pełnienia urzędu sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., wymaga zbadania, czy wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 47 Karty i art. 6 ust. 1 EKPCz, zostało utrzymane także w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. odpowiednio motywy uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22, w której tezie stwierdzono m.in., że brak podstaw do przyjęcia, iż każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie uczestnictwa w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po dniu 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5

kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, nr 10, poz. 95) i znalazło odzwierciedlenie w późniejszej judykaturze Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 24 marca 2026 r., C-521/21, *MJ przeciwko AA*)

W tym kontekście we wniosku nie powołano argumentów, które stwarzałyby wystarczającą podstawę do przyjęcia, że w związku z okolicznościami towarzyszącymi powołaniu do pełnienia urzędu sędziego zasiadającego w składzie Sądu wydającego zaskarżony wyrok, doszło – w okolicznościach sprawy rozstrzygniętej zaskarżonym wyrokiem – do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności sądu. Na znaczenie wskazania takich okoliczności wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, podnosząc, że w przypadku sędziów sądów powszechnych powołanych do pełnienia urzędu na skutek wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. do stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. bądź sprzeczności składu orzekającego z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. muszą – zgodnie z uchwałą składu połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. – zachodzić okoliczności, które świadczą o naruszeniu standardów niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2023 r., III USKP 1/22 i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2021 r., I KK 28/21, z dnia 28 kwietnia 2021 r., IV CZ 5/21, z dnia 9 czerwca 2021 r., I PSK 38/21, z dnia 14 lipca 2022 r., I CSK 1346/22, z dnia 25 stycznia 2023 r., I PSK 22/22 i z dnia 28 czerwca 2023 r., I PSK 47/22).

Mimo niekwestionowanej wagi i systemowej natury problemu, nie można było tym samym uznać, aby pozwany wykazał twierdzoną przyczynę kasacyjną. Nie bez znaczenia jest także okoliczność, akcentowana również w judykaturze Sądu Najwyższego, że zaskarżony wyrok zapadł na rozprawie, a z materiału sprawy nie wynikało, iżby skarżący, reprezentowany na rozprawie przez kwalifikowanego pełnomocnika, podnosił *ex ante* zastrzeżenia co do prawidłowości składu orzekającego Sądu Okręgowego wydającego zaskarżony wyrok (por. co do wagi tej okoliczności m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2025 r., II CSKP 289/23, z dnia 24 kwietnia 2025 r., II CSKP 1717/22 i z dnia 26 czerwca 2015 r., II CSKP 955/24, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2025 r.,

V KK 77/25). Także przedmiot sprawy nie uzasadniał, iżby mogła ona cieszyć się szczególnym zainteresowaniem ze strony organów władzy politycznej bądź dotyczyć interesów Skarbu Państwa.

W pozostałym zakresie wniosek stanowił w istocie rzeczy polemikę ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, lokującą się częściowo w płaszczyźnie ustaleń faktycznych sprawy, częściowo zaś – wykładni umowy stron. Przytoczone w tej mierze argumenty nie uzasadniały przyjęcia, że zaskarżony wyrok jest dotknięty elementarną i widoczną *prima vista* wadliwością, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Dostrzec przy tym należało, że uznanie przez Sąd Okręgowy protokołu z dnia 17 marca 2023 r. za dowód tego, iż wskazane w tym dokumencie prace zostały faktycznie wykonane, lokowało się w sferze oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych, a tym samym kwestia ta pozostawała poza granicami kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przypominając zarazem, że Sąd Najwyższy bada na tym etapie wyłącznie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, nie wnikając w zasadność podstaw skargi.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz powódki oddalono, ponieważ powódka powiązała ów wniosek z oddaleniem skargi kasacyjnej, co w okolicznościach sprawy nie miało miejsca.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]